1871. III. évfolyam. 71. szám. Kedd, április 11.

Előfizetési árak:
Helyben es postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Még egyszer a monarchia védrendszere ügyében.

∴) A közelebbi időkben örömmel tapasztalhatjuk, hogy a védrendszer kérdésével hazánkban nemcsak a szaklapok, — de általában a napi sajtó gyakorta foglalkozik.

Azonban lehetetlen, hogy föl ne szóljaluk némely laikusok ellen, kik összetett kard, vagy szurony katonai jegy alatt oly veszélyes hurokat pengetnek, melyek a helyzetet még ingadozóbbá tehetik.

Pedig most a hosszas tétovára ugyan kevés időnk van.

Egyik tekintélyes lapunk kétségbe vonja, hogy az osztrák-magyar monarchiának nagy fegyverhelyekre erődített táborokra szüksége lenne; ezt a közelebb lefolyt német-franczia háboru alatti eseményekből vett észlelődései után erőködik czikkiró indokolni s hibásnak tartja ama meggyőződést, hogy egy teljes erődítvényi hálózat által biztosithatná magát a monarchia. Elmondja, hogy nézete szerint az volt ép a főhiba, hogy Francziaország nagyon nagy sulyt tektetett erődítvényi rendszerére.

Ezt tagadják katonai irói tekintélyeink.

Ép az volt a baj, hogy a modern hadviseléshez alkalmazott erődített táborok teljesen hiányzottak s megelégedtek a Wauban-féle — annak idejében kitünő szolgálatot tett várerődökkel, melyek ma már, az ujabbkori aczélágyuk ellenében nemcsak minden jelentőségüket elvesztek, de a hadviselésben akadályul szolgálnak; amennyiben az erők szétforgácsolását vonják a hadseregnél magok után Epen afelett kesereg a megbukott III. Napoleon az ő „siralmaiban," miért nem forditatott ő nagyobb gondot az erődítésekre, hogy Antwerpenéhez hasonló erődítvényei lehettek volna!

Mai időben egy állam sem érzi magát oly erősnek, hogy az erődítéseket nélkülözhesse, még azokat sem véve ki, a melyek a hóditás politikáját követik. A kérdés csak az: oly erődítvények-e, ezek, melyek a mai háboruk követelményinek megfelelnek s általában olyanok-e amelyek nagy hadászati alappont gyanánt szolgálhatnak?

Ha nem, akkor esztjuk ama czikkirónak nézetét, hogy t. i. a nagy fegyverhelyek épitésére semmi szükség, azonban ugyan-e czikkirónak következő sorait — melyek nagyon is primitiv hadászati fogalomról tanuskodnak — lehetetlen hallgatással mellőznünk: „lehetnek ugymond czikkiró — olyan körülmények, melyek közt egy czélszerüen elhelyezett erődítvényi hálózatból hasznot vonhatunk; de részünkről még eme hálózat megállapitásában sem tekintjük a védelmi szempontot irányadónak, hanem ellenkezőleg ugy óhajtanók s ugy kellene megállapitani, hogy kifejtse a támadó elemeket és képességeket."

Czikkirónak e jámbor ohajtását bezeg ha tekintetbe vennék, ugyan póruljárna ez a szegény monarchia, melynek védrendszerénél még anélkül is vajmi sok kivánni való van. Hogy valaki támadólag sikerrel léphessen fel, nagyon erősnek kell lennie ellenével szemben, mig mi, egymagunk, bár melyik nagyhatalom seregével szemben, sokkal gyöngébbek vagyunk jelenleg, semhogy támadó állásba léphessünk át a védelmiből; nem is tekintve azt, hogy nincs monarchiánknak északi, északkeleti és keleti határain oly erődített pontja, amelynek seregünk a hátát megvethesse vagy amelyre, ha a szükség ugy kivánja, visszavonulhasson.

A mi a fővárosnak Buda-Pestnek erődített táborrá való átalakitását illeti, ez idő szerint még misem ohajtjuk azt, nem azért ugyan, mintha ennek nagy hadászati fontosságát be nem ismernők, de mert szerintünk ez mindaddig hiábavaló költekezés lenne, mig a föntebb emlitett határoknak legalkalmasabb részén, hadászati alappontul szolgáló erődített táborhelyekkel nem rendelkezhetünk.

Ezekkel pedig nem szabad sokáig késnünk; mert minden oda mutat, mikép közel az idő, amelyben monarchiánkat is kiragadják a kényszeritő körülmények semlegességi nyugalmából, s kénytelen-kelletlen részt kell vennie a cselekvőleges szerepben, mely számára a közel jövőben nyilik, ha egyszer a Duna torkolatánál kellend vivnia a nagyszerü harczot, mely a lét és nemlét kérdését foglalja magába.

Nem vesstegetnők a tért és időt afféle föntebb idézett hadapródi irálygyakorlat fölidézésével, de ennyit szükségesnek tartánk megjegyezni azért, mert tudjuk, hogy a laikus olvasóban afféle — habár jóakaratból eredt, de minden szakismeret nélkül irt czikkek csak téves fogalmakat idéznek elé s a törvényhozásra — ha a védrendszer ügye ujra szőnyegre kerül, csak káros nyomást gyakorolhatnak.

Most, midőn kelet felől vészes fellegek tornyosulnak, s a Duna-fejedelemségekben a leglázasabb a helyzet, ugyancsak talpon kell ám lennünk; mert Oroszország nagymérvü készülődéseinek bármily irányzata legyen is, a magyaroszträk közös hadügyérségnek ezt nem szabad figyelembe nem venni, hanem igyekeznie kell arra, hogy védrendszerünk lehetően tökélyesittessék; ugy a diplomatiának idejekorán gondoskodnia kell, hogy ha üt az óra, amelyben a monarchia hadereje az orosz hadsereggel áll szemben, a háboru bennünket isoláltan ne találjon.

Javitott védrendszer és szövetségestársak: e kettő biztositja leginkább az állam jövőjét!

— **A Magyar tudományos akadémia.** A pályázni akarókat emlékeztetem, hogy a néh gr. Nádasdy Tamás nevét viselő alapitványból kitüzött jutalomért (ezuttal 200 arany) versenyző pályamüvek beküldési határideje 1871. május utolsó vasárnapján (máj. 28-án) telik le. Pest, 1871. april 8. Arany János főtitkár.

— **A földmivelési ministerium intézkedése** folytán a mult évben az ország négy különböző vidékén, nevezetesen a m.-óvári, keszthelyi és debreczeni gazdasági tanintézeteken és Kassán a nyári szünidők alatt gazdasági ismeretekből rövid tanfolyamok tartattak. Ezen tanfolyamok czélja, szervezete, lefolyása és eredményéről szóló adatok összefoglaltatván, az emlitett ministerium által külön füzetben nyomtatásban kiadattak és a tanfolyamokban résztvett összes tanitóknak megküldettek. — A tanfolyam iránt tanusitott részvét számbeli eredménye a következő volt: Állami költségen ellátással meghivott tanitók száma 72. Megjelent állami költségen ellátott elemi tanitó 67. Megjelent saját vagy küldői költségén 62 elemi tanitó. A négy helyen tartott tanfolyamon összesen tehát 129 tanitó hallgatta az előadásokat.

— **Uj távirdai állomások.** A táviratozó közönség tudomására hozzuk, hogy Nagy-szent-Miklóson és Perjámoson m. k. távirdai állomások nyitattak meg.

— **A budai képviselőválasztás** april 16-kán lesz a krisztinavárosi arénában.

— **Az ujonan alakitandó huszárszázadok** következő községekben fognak elhelyeztetni: A 33. század Karczagon, a 34. sz. Félegyházán, a 35. sz. Zsombolyán, a 36. sz. Csik-Szerdahelyen, a 37. sz. Ipolyságban, a 38. sz. Ó-Gyallán, a 39. sz. M.-Óvárott, s a 40. sz. Nagy-Kanizsán. Ezen 8 század mindegyike keretül 35 lovat kap, melyeket a jelenleg fenláló századok fognak kiállitani.

Külföld.

— **Garibaldi** a párisi nemzetőrséghez főparancsnokul lett megválasztatása alkalmából irott levelében kijelenti, hogy a párisi nemzetőrség parancsnoka a párisi hadsereg parancsnoka és a mellett egy kormányzó bizottmány oly hatalmat képeznek, mely Franczia ország jelen helyzetében, egymással össze nem egyeztethető. Hanem egy derék férfiura kell bizni a kormányt teljhatalommal, ez majd megválasztja embereit, kik öt az ország megmentése nagy munkájában támogatandják. Felemliti Hugó Viktort, Blanc Lajost, Pyát Felixet és Quinet Edgardot, kik által a czél elérhető S ha találtok — ugymond egy Washingtont, ugy Francziaország rövid idő alatt nagyobb lesz mint volt valaha!

Samyl, a hires cserkeszvezér meghalt. Még tiz év előtt gyakrabban emlegették nevét, mely sokáig félelmetes volt az oroszok előtt. 1797-ben született, s eleinte mint pap működött. 1824-ben, midőn Jermolow fölkelt az oroszok ellen, ő is részt vett a csatában és 1831-ben Himry várát védelmezte. Később a Kasi-Moka sekta főnökévé lett, s attól kezdve 1859-ig napjai folytonos küzdelmek közt teltek el. Midőn a krimi háboru befejezése után Oroszország mindinkább nagyobb sikerrel fejté ki hatalmát a Kaukazusban s a felkelt törzsök egyike a másik után hódolni volt kénytelen, Samyl Ghunyb várába vonult vissza. De az oroszok e várat is hatalmukba keritették és Samyl kétségbeesett védelem után fogságba esett. Pétervárra vitetvén, meglehetős jó bánásmódban részesült, és miután szabadlábra helyeztetett, családjával együtt Kalugába ment lakni. Azóta megfordult az orosz és franczia udvaroknál, hol kitüntetésekkel fogadták. — Az agg oroszlán igen csendesen élt az orosz czár közelében és csakhamar kibékült helyzetével fiait is a czár felügyelete alá bizva. Átalában az ő sorsa nagyon hasonlit Abdel Kaderéhez, ki annyi bajt okozott a franczia kormánynak s végre is megtört. Konstantinápolyból hallottunk felőle utolsó hirt, mint olyanról, ki a szent földre Mekkába akar zarándokolni. — Azóta nem beszéltek róla. Halálhire Konstantinápolyból érkezett.

Páris, april 8. A község elrendelte a helyzet veszélyessége miatt minden bizottságnak és mairienek felszólitását, hogy katonai egységet létesithessen. A mely párisiak hadkötelezettségöknek eleget tenni elmulasztanák, polgárjoguk elvesztésével fenyegettetnek. Marseillébe és más nagyobb városokhoz communista ügynökök küldöttek. Hétfőn 25 pótválasztás fog történni a község részére. A börze-téren ma demonstratio történt a község ellen.

Berlin, april 8. Hire jár, hogy a romániai fejedelem itt azon nyilatkozatot tétette, miszerint csak a hatalomnak fog engedni. — A fejedelem biztosságot szerzett magának arról, hogy a visszalépett ministerium alkudozásokba bocsájkozott Cousa volt fejedelemmel.

Bécs, april 8. A N. fr. Pr.-nek több rendbeli sürgönye megerősiti a hirt, hogy a párisi felkelők visszafoglalták Châtillont és a versailesi ágyukat Vauvesnél elvették. Ezzel ellenkezőleg azt távirják Brüsselből ugyan e lapnak, hogy a versaillesi csapatok a borzasztó tüzelés daczára a Szajnát átlépték az avenue de Neuillyn elöre nyomultak és az ottani torlaszokat bevették.

Bécs, april 8. Egy ide érkezett távsürgöny szerint a versaillesi kormány csapatai Párisba bevonultak és egészen a diadalivig elő nyomultak volna.

Brüssel, april 8. Egy tegnap este érkezett párisi távsürgöny szerint, a versaillesi csapatok, daczára a heves és folytonos ágyutüznek, a Szajnán átkeltek. Az Aveune Neuillyt már szintén elfoglalva tartják.

München, april 8. Jövő hétfőn egy tekintélyes müncheni férfiakból álló nagy gyülekezet fog tartatni egy a birodalmi kormányhoz intézendő felirat tárgyában, melyben minden az alkotmány ellen irányzott klerikáris törekvés ellen a polgárok megvédését fogják kérelmezni.

Páris, april 7. Reggel óta heves ütközet folyik Courbevoie mellett. A versaillesi tüzérség két oldalon van felállitva. A sorkatonaság Puteauxnál van elhelyezve. A nemzetőrség tüzérsége az ellenkező oldalon Porte Neuilly mellett áll. Châtillon mellet folytonosan tart az ágyuzás, az erődök hallgatnak. A nemzetőrség nagyobb része derekasan harczol.

Brüssel, april 8. Párisból jelentik: A kormánycsapatok Neuilly mellett visszavettettek, a châtilloni fönsik ismét a lázadók birtokában van. — Az eustache-i lelkész a lábmosás-szertartás elvégzése alkalmával fogatott el. Regnier (ki Bourbakit annak idejében Metzből kicsalta) hasonlóan elfogatott.

Marseille, april 8. A folyó ügyek ismét felvétettek, a torlaszok ágyuk által egészen elpusztittattak. Egy 12 órai utczai harcz 500 emberbe került.

London, april 8. A walesi herczegnő aggasztólag megbetegedett, az ujjonszülött herczeg meghalt.

Prága, april 8. Lagrand két ügynöke tartózkodik itt, kik a hesseni herczeggel pénzügyi tárgyalásokat tartanak. — A moszkalli ethnographiai társaság bizottsága ujolag fölhivja a cseheket a nemzetgazdászati kiállitás látogatására.

UJDONSAGOK.

* **Az előfizetési pénzeket azok részéről, kik posta utján veszik lapunkat, kérjük a lehető rövididő alatt beküldeni; ellenkező esetben a lap küldését beszüntetjük.**

* **A Csokonai-szobor** leleplezési ünnepélyekor elszavalandó pályaköltéményre Sikk Lajosné urhölgy 1 aranyat adományozott, a szobor költségeire pedig 4 auszt. frtot, A szép kezdeményezés kétségtelenül utánzásra talál.

* **Nyilatkozat.** Kár az egyszerü helyi ujdonságból személyeskedést erőszakolni ki! Az „A. H." 39. k. száma, épen ugy, mint a Vitalisz Mór elleni pert, a tárgy s a tárgyalási határnap, — a Szabó Antal elleni sajtópert is, — és pedig a két pert egymásután, — a tárgy és határnap megemlitésével helyi ujdonságként közölte; s épennem a mások „mohósága" szerint, mert a Vitalis M. elleni per tárgyalási napját a „D." már két nappal előbb tudatta olvasóival. — A „D." ezen egyszerü helyi ujdonságból személyeskedést kerekit és abban „félre ismerhetlen malitiat, elferditést s irányzatos rosz akaratot lát". — Ezen szellemdusan finom kifejezésekre kénytelenek vagyunk a következő nyilatkozatokat tenni: 1-ször biztosan tudjuk, de a tárgyalás folytán is majd ki fog tünni, hogy Sz. A. önmaga a vizsgálóbiró előtt — a bevádolt hirlapi közleményt „valakitől hallott hirnek" nyilatkoztatta; s tagadta, hogy az rágalmazás akart volna lenni. 2-or. Higyje el a „D." szerkesztője, hogy a V. M. és Sz. A. sajtópereire vonatkozó helyi ujdonságokat, teljesen egyforma érdekeltségnélküli tárgyilagos szövegezéssel akarta az „A. H." közölni a történetesen szerzett értesités szerint; és hogy az „A. H." szerkesztője épen „semmi-féle szenvvel" sem viseltetik Sz. A. iránt, elannyira, hogy a „D" kérdéses számából, most tudta azt is meg, hogy ő azon lapnak főmunkatársa.

Az „Alf. Hirlap" szerk.

Örömmel veszszük a főnebbi nyilatkozat azon részét, melyben az Alföldi hirlap szerkesztője kijelenti, hogy a szombati számunkban ismertetett közlemény roszakaratu irányzat nélkül hozatott nyilvánosságra. A miveltség követelményeihez képest hitelt kell adnunk a nyilatkozó szavainak. Annálfogva szives készséggel adunk helyet a fent irott nyilatkozatnak, anélkül, hogy annak részleteire replicázni akarnánk.

Azt az egyet azonban meg kell jegyeznünk, hogy a nyilatkozatban foglalt azon állitás — mikép Sz. A. a vizsgálóbiró előtt tagadta, hogy a bevádolt czikkecske rágalmazás akart volna lenni — az „Alföldi Hirlap"-ban alaptalan hirterjesztés czimén hozott közlemény igazolására nem szolgálhat; mert tudva van, hogy valaki vádolthatathatik rágalmazással „igaz", megtörtént tények előadásáért is, anélkül, hogy a „való" rágalmazási szándékkal kivánta volna nyilvánosságra hozni. — A mi a többit illeti: az esküdtszéki tárgyalásra hagyjuk a csomó kibo nyolitását!

Szerk.

* **A nőegyleti árvaház épitésére** ujabban adakoztak: A debreczeni iparbank 50 ftot, S. L. urhölgy (kinek neve mai számunkban már szerepel az adakozások felemlitésében) 50 ftot. Valóban örvendünk, hogy e nemes czél elérését egyesek ily nagyobb összegekel segitik elő, s ajánljuk ez intézetet továbbra is az emberbarátok figyelmébe. A 10 kros adakozások azonban nem haladnak a várakozásnak megfelelőleg, bár ahoz az elnökség igen nagy reményt kötött. Ugyancsak az árvaház részére Kulcsár Dánielné urhölgy 100 tojást ajándékozott,

* **A debreczeni takarékpénztár** egyike azon áldásthozó intézeteknek, melyek nem csupán a maguk hasznát tekintik, nem feledkeznek meg a jótékonyságról sem, s adományaikat áldozatkészséggel ajánlják fel nemes czélokra. Az emlitett takarékpénztár ugyanis közelebb 1500 frtot szavazott meg közgyülésileg, még pedig: 1. Csokonai szoborra 500 frt. 2. Kertész-egyletnek 50 frt. 3. Koldulás eltörlése alapjára 200 frt. 4. Ingyeniskolák tanitói fizetésére 200 frt. 5. Nőegyleti árvaház felujitására 200 frt. 6. Szinpadi zongorára 150 frt. 7. Főiskola uj épületre 50 frt 8. Főiskolai tanitóképezde tápintézetére. 80.f. 9.Szegény tanulók 30.10.Kath. ápoldájára 20 frt. 11. Izr. elemi iskolák alapjára 20 frt.

* **A városunkban elharapódzott istenkarom as** megakadályozására, kiirtására, egy érdemes polgártársunk, több aláirással egy felhivást intézett lapunk szerkesztőségéhez, de a melyet, helyszüke miatt egész terjedelmében nem adhatunk. A felhivást intézők elmondják, hogy nem tulbuzgóságból, nem mulékony érzelgések befolyása miatt szólalnak fel, hanem azért, mert az istenkáromlásban a vallási, társadalmi és családi élet erkölcsi betegségének fekélyeit látják, de a mely fekélyeket a hatóság legszigorubb büntetésekkel nem képes egyedül orvosolni. Legelső sorban a családapák hivatvák arra, hogy ezen ruszokást gyökerében kiirtsák, megsemmisitsék, s felszólalók ezekhez fordulnak első sorban, s remélik, hogy ha a családfők szigoruan eltiltják hozzátartozóik körében a semmi által nem igazolható káromlást, sokkal meglesz könyitve a redőrség e tekintetbeni feladata. — Polgártársaink e nézetét mi is teljesen osztjuk.

* **Meghivás** a debreczeni polgári lövésztársulat 1871. évi április hó 12-ik napján d. u. 4 órakor a polgárikör helyiségében tartandó választmányi gyülésére. Az elnökség. Tárgy előleges intézkedés a közgyülésre.

* **Husvétmasodnapja délutánjat**, melyen valóban a legszebb tavaszi napnak örvendettünk, városunk közönsége az első, — ezuttal ugyan még nem a zöldbe, — hanem a szép szabad természetbe való kirándulásra használta fel, s a nagyerdőre menő kocsik délután 3—4 óra közt alig akartak véget érni. Mondhatjuk, szebb és válogatottabb közönséget nem gyakran lát a fördőház udvara és környéke, mint a minő azt tegnap délután a szó teljes értelmében körül rajzolta A fördőház udvarán a kirándulók fele sem kaphatott helyet, ugy hogy ismét meggyőződtünk ez egyetlen kirándulási helyünk nagyobbitásának égető szükségéről. E tárgyról majd más alkalommal fogunk részletesebben szolani. A fördőház udvarán Balázs zenekara játszott, minden második vasárnap Oláh József fog játszani. De nemcsak a fördőháznak és környékének, hanem a kintebb eső korcsmának is megvolt a maga mulató közönsége, s ott egy klarinét fürepesztő hangjai mellett a nép legalsó osztályának fiatalai rakták a homokban a rettenetesen izzasztó csárdást. Hadd mulassanak ők is. Suum cuique.

* **Nagy mészraktár** fog e napokban felállittatni a nagyvárad utczán, miről majd hirdetési rovatunk értesitendi bővebben a közönséget.

* **A honvédsorsjegyek** már megérkeztek a városi hatósághoz, szazonként 2 ft 50 krjával a városházánál a házipénztárban kaphatók. — Ajánljuk e sorsjegyeket tujolag, már csak azért is a közönség figyelmébe, mert az ezen sorsjátékból befolyó jövedelem a honvédrokkantak, özvegyek, árvák felsegélésére fog fordittatni.

* **Ertesités** A tanulni kezdő figyermekeknek a főiskolában lévő szoktató iskolába felvétele folyó hó 17. 18. 19-dik napjain lesz, naponkint d. e. 8—10-ig, délután 2—4-ig, elemi iskolai felügyelő Veres László lakhelyén.

Az elemi isk. igazgatóság.

* **A husvételső napján** tartott jótékony előadás a szinházban a szinházi nyugdijintézet javára a felülfizetésekkel 500 ftot felül jövedelmezett. Részletes kimutatást holnap közlünk.

* **A takarékpenztári** osztalék — mint már emlitők, részvényenkint 30 frtjával — holnaptól kezdve a pénztárnál kivehető.

* **Figyelmeztetés**, és egyszersmind felvilágositó válasz a „Debreczen" f. hó 68-dik számában megjelent felszólamlásra: a hivatalos pénzes levelek és egyéb szekérpostai küldemények feladására nézve. Az 1856. évi november

---

TÁRCZA.

Apácza és kegyenczné.

Regény a bécsi életből.

Irta: **Haffner Károly.**

(Folytatás.)

=) „Mindenható isten!" kiáltá Amália rémülten, „tehát ezen ékszer nem férjem ajándéka volt?"

„Nem, hanem unokaöcscsé-é nagyságos asszony. Egyike volt ez azon mérgezett nyilaknak, melyeket a bankár oly ügyesen lőtt a czélba a lesből. És ki volt az ügynök ur, ki az énekeseket a születésnapra felbérelte, hogy azok az ünnepély királynőjének gyöngéd szerelmet lehellő szerenádot adjanak."

„Én, Erlenstein megbizásából."

„És ki volt az, ki Hohenau Hermannak legnagyobb szerongattatással közepette azon tanácsot adta, hogy nagynénje nemes szivéhez forduljon, tőle az Augartenban találkozást kérjen s annak kétségbeesett helyzetét előadja; és végre ki volt az, ki egy névtelen levélben, melyben gyalázatos, álnok czélzások hemzsegtek, az elnök urat a találkozásról értesitette?"

„Én, Erlenstein megbizásából."

„És ki volt az, ki ezen találkozás alatt, az Augarten egyik félreeső részében két elbocsátott fegyenczet szerződtetett, hogy az elnökné ékszerszekrényét ellopják, s azt ugyanazon éjjel a velenczei nő lakására vigyék, hogy annak kedvesét a tolvajlás gyanujába ejtsék?

„Én, Erlenstein megbizásából."

„Mi tanuk vagyunk arra!" mondá Wenczel bizonyos önhittséggel, „mert a két tolvaj mi voltunk."

„És legvégre ki volt az, ördögök ügynöke, ki a gyenge ifjut legnagyobb kétségbeesése közepette a bün utjára csábitotta, a mi őt aztán a Duna hullámaiba üzte?"

„Könyörülő szent ur isten!" kiálták Werdenberg és neje egyszerre.

„Legyenek megnyugtatva, Hohenau él, s e két becsületes gazembernek köszöni megmentését. Most láthatja ön elnök ur, hogy a Prater-utczai ördög minő pokoli játékot üzött önnek házi békéjével. Miután agyara csiráját helyezte az ön kebelébe, s nemes, erényes nejét szivétől elidegenitette, csaknem sikerült neki a család legközelebbi rokonát testben, lélekben megrontani. Vádló, vádlott képviselője, s tanuk visszavonulnak most, s önre bizák, hogy igazságos itéletet hozzon."

Werdenberg ur kitárta karjait, s a legbensőbb érzéssel mondá:

„Bocsánat, bocsánat, szegény Amáliám!"

Amália egy örömfelkiáltással rohant férje kebelére, s az örömkönyei szentelték meg a kiengesztelődés ünnepélyét.

„Köszönöm, köszönöm, hadnagy ur!" kiáltá Werdenberg, szivélyesen jobbját nyujtva Tannenheimnak. „Végezze be ön szép munkáját, s vezesse karjain közé az elveszett fiut. Hiszen mindnyájan gyarló emberek vagyunk, s az égre mondom, a férfi gyengébb volt a megpróbáltatások közepette az ifjunál."

„Jobbra kanyarodjál!" vezényelé Tannenheim. „A huszárcsin sikerült, s most szép Laurám a térdszalag rendtel tartozik nekem."

A huszár távozott a boldoggá tett házaspártól.

A ház előtt kis csapatjához a következő beszédet tartotta.

„Most szabadságot adok nektek, hiveim. Ti Wenczel és Muki a tartaléknál maradtok, nektek többieknek ajánlom, hogy ügyesen vonuljatok vissza, mert az ellenség sarkatokban van. Ön Preller, már ugy is utra kész, s a szép Signora Camilla helyesen cselekszik, ha ő is minél előbb utra indul. Jog és törvény szerint összekelletett volna benneteket füzetnem, hogy elitéltessetek de szabad elvonulást igértem, tehát mehettek."

S a két jó madár nem engedte ezt magának kétszer mondani, s sokkal gyorsabban el eblábolt, mint bármely gyors lovas huszár.

Tannenheim a szép tánczosnőt tudósitani sietett, hogy magát a térdszalag renddel feldiszitesse, s a két elválhatatlan a gyárba, hogy az elveszett fiunak a béke olajágát megvigyék.

Preller még csak arra sem szakitott időt magának, hogy a szép Paulinától bucsut vegyen. A jó istennek és a szikfűcheának ajánlotta őt, s vágtatva érkezett meg a pályaudvarba, hogy üzleti ügyekben Magyarországra utazzék.

És a szép Signora Camilla?

Eltünt a Freiungon való lakásából, s mint női Proteus majd itt, majd ott merült fel.

Nem veszünk még örökre bucsut tőle, hiszen tudják olvasóink, hogy van még viszontlátás nemcsak a más-, hanem ezen a világon is.

TIZEDIK FEJETET.

Ariadne Naxos szigetén.

Hohenau vissza volt adva családjának, s mint derék jogtudós államszolgálatba lépett.

Ettől fogva kerülte a nőket és a zöld asztalt, s ugy látszott, mintha minden szenvedélyét a Duna hullámaiba folytotta volna.

Emlékezhetnek a t. olvasók, hogy a Bienenfeld család barátjai el voltak határozva Erlensteint a büntető törvényszéknek átadni, de a kegyes apácza Rozália, oly hévvel könyörgött a gazemberért, hogy elállottak e szándéktól, s az igazság kardját Tannenheim hadnagynak adták át.

Hogy ez által a büntetés enyhitetett-e vagy szigorittatott, azt majd a következés fogja megmutatni. A mint ennekelőtte Erlenstein ellenségeit körülhálózta, ugy hálózták őt azok most körül.

Laura a tánczosnő betegnek jelentette magát, s bizonyos időre vissza vonult a szinpadtól. Tannenheim óvakodott minden nyilvános helyen való megjelenéstől, s az öreg Bienenfeld már vaksága miatt nem gyakran távozhatott a gyárból, s igy Erlenstein folytonosan azon ábrándban élt, hogy ellenségeitől megszabadult, s neki a bosszu munkája tökéletesen sikerült.

Arról sem volt semmi tudomása, hogy Werdenberg elnök házában minő nagy változás történt.

(Folytatás következik.)

hó 20-án 27,144 sz. a. kelt és jelenleg is érvényben létező miniszteri rendelet értelmében.

a) A postahivatalok részéről mindennemü szekérpostai küldeményről feladási vevény állitandó ki.

b) Ellenben megszüntetik azoknak a feladási könyvekben átvételi bizonyitéka. Kivétel alá helyeztetnek a t. cz. törvényszékek, kiknek tetszésére bizatik feladási könyvet használni, vagy nem, mindamellett a feladási vevények kiszolgáltatása a postahivatalok részéről mellőzhetlen marad, mert a postaintézet egyedül vevény mellett feladott szekérposta küldeményekért kezeskedik.

A t. cz. törvényszékek feladási könyvei csupán saját használatukra és csak mellékes jegyzékeknek tekintetnek, melyekben az átvételt az illető postahivatalnok csupán darabszámkint és oly formán bizonyitja, hogy a küldemények összes darab száma átvételét betüvel kiirva, neve aláirásával elismeri. — Debreczen, 1871. april hó 8-án. A m. kir. Postahivatal főnöke.

* **A lövöldében tegnap délután** olyan quasi megnyitás volt, — azonban néző közönség sokkal nagyobb számban jelent meg, mint a közremüködők. A legjobb lövéseket Jóna Dániel s Jenei István tették, s a kitüzött egy-egy tallér jutalmat elnyerték. — A tulajdonképeni ünnepélyes megnyitás napja még nincs meghatározva, miután elsőbben az elnök választást akarják megejteni.

* **A katonai hatóság** részéről tegnap d. u. megtétettek az óvó rendszabályok, a nagyerdei korcsmánál netalán kitörhető verekedések megakadályozására. Néha ugyanis a konyha müvészet egy-egy avatott vagy avatatlan papnője, valódi Erisalmát képez a civil és nem civil táncz dühös gavallérok közt, s a legtöbb esetben a peres ügyet ott a helyszinén fütykösökkel és szuronyokkal vivott oly párbaj dönti el, melyben a fel sem kért segédek is tettleges részt vesznek, s nem ritkán életveszély is fordul elő. Tegnap is ilyesmitől tartott a katonai parancsnokság, mert a tánczhelytől alig 50 lépésnyire 6 bakkancsos vitéz volt két altiszttel, teljes szuronyos fegyverzetben felállitva, — azonban ezeknek közbelépése nem vétetett igénybe.

* **A „Bika" előtti földtorlaszt** ma kezdték elhordatni jó erővel. Végre tehát megszabadulunk e szem- és izlésrontó földbibircsótól.

* **Az épületi tégla hiánya** annyira hátrányos a városon megindult épitkezésekre nézve, hogy az ezzel összekötött káros következések a legkellemetlenebb hatással vannak mind egyesekre, mind városunk szépülésére nézve. Majdnem ugy áll a dolog, hogy csak az épitkezik, kinek erre mulhatlanul szüksége van; de a kényelem és izlés indokai nem vétethetnek tekintetbe, részint a téglaszükség miatt, részint a nagy drágaságnál fogva. — Annyival érezhetőbbé vált egy jól felszerelt gőztéglagyár felállitása. Azt hiszszük, hogy az egyes polgárok érdekei, és a város szépülésére irányzott tekintetek javasolják, hogy a városi hatóság az ilyféle vállalat keletkezése elé ne csak akadályokat ne gördittsen, sőt erkölcsi és anyagi támogatásban részesitse az e téren megindulandó mozgalmakat. Vagy maga a városi hatóság állitson göztéglagyárt; a mi azonban a hatósági kezelés ismert nehézségei miatt csak utolsó szükség esetében lehetne érvényesitendő.

* **Ő jön!!** Szombaton délután ily tartalmu falragaszok lármázták fel a reclam csinálás különös módjával még nem nagyon ismerős közönségünket. E falragaszok még félreeső utcza szegleteken is megjelentek, s nehány óra hosszan az utczai társalgás e két szó, s annak jelentősége körül forgott. Jaj volt az ujságirónak, ha netalán az általános kiváncsiság első rohama alatt az utczán megjelent, — mert neki, a közönség általános hite szerint (bár lenne nekik az ő hitök szerint) mindent tudnia kell.— majdhogy szét nem szedték az isten tudja kit, mit nem váró s óhajtó kiváncsiak. Tegnap már uj falragaszok hirdették, hogy „Már utban van, közeledik," s pár nap mulva megérjük, hogy a „nagy hegy" egy panorámát, vagy valami „végkiárulást" s a mint értesültünk, leghihetőbben egy Pesten Noséda Gyula kiadásában legközelebb megjelenendő politikai napilap első s ingyen szétosztogatandó mutatvány számát szüli.

* **Apagyilkos.** Tegnap a szomszéd Hadház hajduvárosban borzasztó tettet követett el egy 18 éves Fekete József nevü legény. Ugyanis a mint délt ájt hazament, szalonnát vágott egy éles késsel magának, s betegen fekvő anyját, ki megszólitotta, hogy ebéd előtt ne rontsa meg étvágyát, éktelenül szidalmazta. Mostoha atyja, Fehér Miklós, épen ekkor érkezvén haza, fiát anyja iránti tiszteletre, s engedelmességre intette, azonban önromlására, mert a természetellenes gyermek feldühödve, a kezében levő késsel szivén szurta keresztül, ugy hogy tüstént szörnyet halt. A gyilkos gyermek ekkor menekülni akart, s már ki is ért a helységből, s a debreczeni csere felé vette utját, azonban üldözőbe vették, s csakhamar utólérvén, elfogták. Minden ilyes elszomoritó esetnél ujra meg ujra elmondhatjuk: „Óh népnevelés, jöjjön el a te országod!"

* **Az előadások a szinházban** mától kezdve nem 7 órakor, hanem 7 és fél órakor fogják kezdetöket venni. — Szinészeink május hó 4-én vesznek bucsut városunktól s rándulnak át a nyári idényre N.-Váradra, hol szivszakadva várják őket.

(D—y.) **Sürgönyforgalom.** Apr. 8-án 1871. A pénztárnál felvétetett sürgöny 57 drb, megérkezett és kézbesitetett 53 drb, felvett 203 drb. kiadatott 203 drb, összesen 475 drb.

Április 9. Felvétetett 35 drb, megérkezett és kézbesittetett 34 drb, felvétetett 230 drb, kiadatott 230 drb, össz. 567 drb.

Április 10. Felvétetett 34 drb, megérkezett és kézbesittetett 46 drb, felvétetett 220 drb, kiadatott 220 drb, össz. 520 drb.

Szinházi szemle.

** Csütörtök április 6-kán Rónainé harmadik fellépteül adatott „**Lowoodi árva.**" Rég nem láttuk e szinpadi hatás tekintetében kitünő darabot, melynek érdeke csak fokozódva lett Rónainé elismerésre méltó játéka által.

** Vasárnap, a debreczeni szinház nyugdijalapja javára adatott „**Viola**" eredeti népszinmü. Ez előadásban a szinház összes drámai és operai személyzete részt vett. Érdekes volt a mellékszemélyzet közt látni első rendü énekesnőinket s énekeseinket, kik mindnyájan siettek a szép czél elérésére szolgálatokat tenni. Innen történt aztán, hogy az ötödik felvonásban előforduló gyászdalt, az előkelő operistákkal megerősitett kar, nagyszerü sikerrel adta elő, melyet a jelen volt közönség nem egyhamar fog felejteni. A darab főtényező: Viola (Rónai) Peti czigány (Zöldi) müvészi képviselőkre találtak. Ez előadásban Rónainé is részt vett, Violánét személyesitette s szavalatán bensőség s a tisztult érzelem valódi kinyomata tünt elő. A játék általában sikerült, összevágó volt; csak azt ohajtandottuk, hogy Együd és Bercsényi cseréltek volna meg szerepeiket, miután Együd minden egyéb szerepekben helyt áll, — csupán az intricumokban jöhet kifogás alá játéka. Telt ház.

** Hétfőn „**28-ik szám,**" magyarra átültetett német posse, mely a szép számu közönséget meglehetősen mulattatta.

Fővárosi értesitő.

** A boulevard vonalán a munkálatokat nem kezdhetik meg oly gyorsan, mint gondolták. A lerombolandó házak kisajátitása sok bajba kerül az alkubeli nehézségek miatt s csak nehány épület lesz, melynek lerontásához már az őszszel hozzáfoghatnak, a többi pedig tavaszra marad. Pedig kivánatos lenne, — hogy a munkálatok az őszt követő időkben és télen történjenek, mikor kevesebb a munka, több a dolgos kéz s ekép jutányosabb is a napszám. Nem tudjuk, hány munkásnak ád dolgot a boulevard, de valószinü, hogy az nagyobb tömeg lesz s nem csupán nehány százról van szó. Erre nézve hallottunk egy eszmét, melyet figyelembe lehet venni. Ez azzal van összekötetésben, hogy a főváros alsóbb rétege egészen idegen ajku, s hogy a főváros magyarosodása érdekében lehetne-tenni valamit, ha a boulevard hosszabb ideig tartó munkálataira magyar vidékről hoznának dolgosokat, kiknek nagy részére valószinüleg birna annyi vonzerővel a pesti magas munkabér, mely minden időben kinálkozik, — hogy itt telepednének le s az alsóbb osztályok körébe egy kis magyarságot vihetnének. Szükségünk van a fővárosban ily nyelv apostolokra. Azt hiszszük, hogy a hatóságok segédkezet nyujtanának a kormánynak ily munkások nyerhetésére. Megemlitjük még, hogy a miniszterium már utasitotta Pest városát a boulevard vonalán eső kisajátitások mielőbbi eszközlésére. „H—n"

** A szinészkongressus apr. 8. ülése igen fontos a vidéki szinügyre, mert az ülésben, mely hosszu és gyakran heves is volt, történt megállapodás a vidéki szinügy rendezése ügyében, melyre nézve kimondatott alapelvül, hogy a szintársulatok solidaritásba lépnek, s ennek nyomán rendszabályokat is alkottak, melyek megerősités végett a miniszteriumhoz terjesztetnek. A vidéki szinészet szellemi bajainak orvoslására hozott rendszabályok főbb pontjai a következők: A szinészet szövetségbe lép s erre nézve egy központi tanács alakittatik 21 taggal s ezek közé 2 tagot a vidéki társulatok választanak, 10 pedig irókból, az ügy iránt érdeklődökből szemeltetik ki. A szövetséget az alapszabályok igen kacskaringósan a „színészet kebelzetének" nevezik, s hasztalan szólalt föl Szigligeti e czifra elnevezés ellen. A kebelzet tagja lehet minden müködő szinész, szinésznő, karmester és drámairó, ha beiratási dij fejében 1 frt, évi tagsági dijképen pedig 2 frtot fizet. De ezek kötelesik magukat, hogy rosz hirben álló, vagy a „kebelzethez" nem tartozó szinigazgatóhoz nem szerződnek s a kebelzetbe állt drámairó ilyeneknek nem is engedi meg darabjai előadását. Igazgató csak feddhetetlen jellemü férfi lehet, sőt a „kebelzet" vindikálja magának a jogot, hogy igazgatói engedélyt csak olyanok nyerhessenek a hatóságtól, kiket ő ajánl, de hihetőleg e pont — mint Szigeti József és Szigligeti kifejtették — akadályba fog ütközni a szabályok felsőbb megerősitésénél, mert a szinészet „szabad müvészet" s az igazgatói engedély üzlettel van összekötve s bajosan engedhető meg, mikép egy társulat a polgári jogok élvezetében megszorithasson valakit s eltiltson egy kereseti ágtól, midőn az illető lehet hibás, de a fenálló polgári törvények élvezetére mégis képesitve van. Ez nem statutum, hanem törvény, mely az országgyülés elé tartozik. Az igazgatóság censusát általában megszoritja az elfogadott javaslat, s helyesen, és mi kivánjuk, hogy a fentebbi pont ne késleltesse a rendszabály életbeléptét. A szerződések legalább egy évre kötendők, s csak oly tagot lehet szerződtetni, ki kötelezettségének máshol eleget tett. Az igazgató köteles levonni a tagsági dijat és a központba felküldeni. A nyugdijazásra hozandó határozatok minden igazgatóra kötelezők. Szövetségbeli igazgatók csak szövetségbeli tagot szerződtetnek s a nemzeti szinház tagjai csak ilyen társulatoknál vendégszerepelnek. — A szövetség ügye érdekében minden év nagyhéten közgyülés lesz, melyre a szintársulatok képviselőket küldenek; kisebb társulatok egyet, 60 személyzetből álló társulatok kettőt, a több tagu társulatok, s a nemzeti szinház hármat. Ezek — igen röviden összefoglalva — az ülés főbb tárgyai. Mindnyájunk őszinte óhajtása, hogy a vidéki szinügy nyerje meg azt a lendületet, s emelkedjék ki azon hátrányos helyzetből, melybe rendetlenségek sodorják, s melyek orvoslását czélozza e congressus. „E—r."

** Csalás. Bernből egy pár élelmes legény a hirlapokban „Felicitas" név alatt ajánlott valami társaságot 600 tallérnyi nyugdijt és egyéb szép dolgokat igérve. Ezek ellen most a berni törvényszék bünvádi keresetet inditott s a hivatalos lap figyelmezteti a közönséget, hogy a kik netán „Felicitas" által befonattak, a berni törvényszékhez forduljanak.

** A zenemüvészet érdekében szolal föl Bartay Ede a P. Naplóban, kivánva, hogy a müvészi ágra is fordittson figyelmet a kormány. Továbbá azt mondja, hogy ha a müvészet felvirágoztatását hazánkban valóban óhajtjuk, ha annak rendszeres fejlesztését szivünkön hordjuk, s ha a jelenleg szétforgácsolt erőket egy közös czél érdekében egy közös gyupantban akarjuk egyesiteni s ez által segédkezet nyujtani az államnak, hogy müvészeti ügyek és kérdésekben a szakképzettség igényei szerint tájékozhassa magát s ne legyen kénytelen minden egyes esetben formaszerü kutatást tenni, vajjon melyik miniszteriumnak, melyik osztályában s itt ismét melyik hivatali ághoz forduljon: e végből legegyszerübb lenne, ha az összes müvészeteket érdeklő ügyek egy az oktatás ügyminiszteriumnál e végből szervezendő külön osztályra bizatnának.

Belföldi hirek.

*** Halálozás. Vasmegye főispánja, Széll József a képviselőház egyik tagjának, Széll Kálmánnak atyja, mint egy távirat jelenti, e hó 6-án elhunyt Szombathelyen.

*** Magyar- és Erdélyországban, mint egy kimutatásból látjuk, összesen harmincznyolcz gazdasági egylet van. Bizony lehetne több is!

*** A hazárd-játékok ijesztő módon kezdenek terjedni nemcsak a fővárosban, de vidéken is. Győrből irják: Roulette játékosok kisérlették meg szerencséjüket a vásár folyama alatt egyik helybeli kávéházunkban, s mint mondják, az ezüst tallérok, sőt aranyak is szép összegben lőnek forgalomba hozva, voltak ugyan, kik néhányat eltudtak nyerni belőlük, de még többen, kik busásan fizeték meg e humbug játékot.

Délutáni posta.

— Páris, april 10. A Notredame széles egyház több magánházakkal együtt kiraboltatott. Jules Favre ma Fabrice német tábornokkal értekezett Versaillesban.

— Páris, april 9. A Verité szerint Henry fogoly felkelő tábornok őrét megölvén, ennek ruháját az orleánsi vasutvonalon Párisba szöktött vissza. — Versaillesbe érve, felajánlotta szolgálatát.— Itten számos jezsuita agyonlövetett.

— Páris, april 9. Itten biztonsági választmány alakult, melynek élén Ravoult, Rigault és Gournet állanak, s mely commune tagjainak elfogását tüzte ki feladatául, s több tagot már elis fogot.

— Versailles, april 10. Tegnap ismét erős ágyuzás halatszott a kormánynak a neuillyi hidnál felállitott ütegei s a felkelőké között; a maillott kapunál semmi komolyabb esemény nem adta elé magát; ma reggel ismét heves ágyuzás folyik.

— Versailles, april 9. A Champs Elyséen valószinüleg elkeseredett harcz fog kifejlődni. Chatillonnál 200 rendőrt elfogtak a felkelők.

— Páris, april 10. Lullier a Rappelben eme sorokat intézi a commune tagjaihoz: „Párisi commune, germinal 12. Polgárok, a commune tagjai! A veszélyben forgó haza nevében felhivlak benneteket, idézzetek engemet magatok elé, hogy komoly felfedezéseket tegyek nektek, a multra vonatkozólag s fontos haditerveket terjeszthessek elétek.

— Bécs, april. 10. A Hohenwarth gr. holnap Innsbruckba utazik, hogy a császárt Triestbe kisérje.

— London, apr. 10. A „Times"-nek egy Philadelphiából f. hó 9-én kelt sürgönye jelenti, hogy az egyesült bizottság a fenforgó nemzetközi kérdéseket illetőleg békés megállapodásra jutott.

— München, apr. 10. Egy népes polgári gyülekezetben egyhangulag elfogadtatott a felirat, mely az államkormányhoz azon kérelemmel járul, hogy a csalhatatlansági dogmának a nevelő intézetekben való terjesztése megtiltassék és az állam és egyház közti viszony megváltoztatassék.

A „Debreczen" ere leti MAGÁNTÁVIRATAI.

= Bécs, april 11. Egy börzei hir szerint Thiers leköszönt, s a kormány csapatai Páris előtt vereséget szenvedtek. Bukarestben a fejedelem elleni merénylet miatt az előbbeni miniszterek vád alá helyeztettek. Párisban a garibaldisták és a lengyelek állanak a felkelés élén. A lőszer kezd fogyatékán lenni. Katonai körökben azt hiszik, hogy Páris 5 nap aiatt legyőzetik.

= Versailles, april 10. Tegnap Chatillonnál a feikelők két támadása veretett vissza.

= Brüssel, april 11. Favre a béke megkötésére Berlinbe utazik. Párisban templomokat raboltak ki. Az onnat érkező hirek ellentmondók.

KÖZGAZDÁSZAT.

A szarvasmarha s lótermelő- és munkaerejének párhuzama.

Békessy Lászlótól.

(Folytatás.)

Leczkét kaptunk s vehetünk e tekintetben Berlin városától hol Blume, Mügle, Gerlachstban tagjai az állatkinzás elleni egyletnek, lómészárlókat rendezve be, nagyrészt ló husából kiállitott nyilvános társasebédeket tartva, megtörték az előitélet chinai falát s ez üzletnek oly lendületet adtak, hogy a kezdeményezés ideje 1848. óta a fogyasztás emelkedve, majd sülyedve, 1860-tól kezdve határozottan virágzásnak indult; még pedig mint megbizható kimutatások igazolják következő számadatok szerint:

1861-ben	3	mészárszéken	519	db. ló méretett	
1862.	7	„	1042	„	„
1863.	7	„	1307	„	„
1864.	8	„	1742	„	„
1865.	8	„	2141	„	„
1866.	12	„	3115	„	„
1867.	14	„	3911	„	„

Ma már 18 mészárszék müködik, és vannak hetek, melyeken 124 darab fedezi a keresletet.

A vágóhidra nemcsak elvénült, már munkaképtelen állatok, hanem oly csikók s fiatal lovak is hozatnak, melyek szervi vagy csonkulási hibák miatt különben használhatlanok volnának, ide jutnak a buta s dücsirás lovak, melyeknek agyára a meggyült savósvalmányok nyomást gyakorolva, igábani használatokat lehetlenné vagy veszélyessé teszik; *) a kehesek, melyeknek használatát a tüdő légutainak összenövése gátolja, a csonttörést szenvedettek, bénultak, stb. végre azok is, melyeket tulajdonossuk nem akar a kinteljes fuvaros vagy bérkocsis ló sorsára juttatni. — A netaláni viszszaélések ellenőrzésével elismert szigorral müködő egészségügyi közegek bizvák meg, kik is feladatukat, csak élvezhető hust bocsátani forgalomba, az által tették lehetővé, hogy egy központi vágóhidat rendeztek be, ellátva azt figyelő istálló, vizsgáló, mütő s sortirozó termekkel, ez van a mészárlási joggal kizárólag szabadalmazva, innen láttatik el a 18 áru csarnok, s igy meggátoltatik a lehajtott elsoványitott vagy beteg hus forgalomba hozatala, s hogy kellő gonddal járnak el, bizonyitja az, miszerint az utolsó időkben is százakra megy a visszautasitottak száma.

Hihetlennek tünhetik fel mennyire tág körben s mi sok oldalulag használhatók ki e nálunk még nagy részt megvetett anyagok, ugyanis átlagban esik egy lóra 400 font vágó suly, melynek $^1/_3$—$^1/_2$ részben hus és zsir azonnal felhasználva mint izletes horzestakes vagy főzelék elkészitésére, de füstölve továbbá kolbász alakjában emberi táplálékra fontonkint 2—3 ezüst garasért vagy is 12—18 krért adatik el. A hulladékok és az értéktelenebb husrészletek kutyák által vagy ipari czélokra, s pedig szappan, olaj és gépkenő, enyv készitésre használtatnak fel, s 6—9 pfénning 3—4 krjával fizetetnek. Aránytalanul drágább állandó folyékonyságánál a ló zsiriát jellemző e tulajdonánál fogva a hajkenöcsökre használtatni szokott tarzsir (Kammfett). A melléktermények bör, serény, farkször, csontok, belek sat. szintén magas értéket képviselnek, a három elsőnek az iparbani használata előttünk is eléggé ismeretes, a csontok esztergályosoknak adatnak el, vagy a velőnek az értékes zsirhozi keverhetése végett szétbasittatnak s az inak s más részletekkel enyvre dolgoztatnak fel, utólag még a visszamaradó részek a csontszénitőkbe vitetnek; a belek Spanyolországba szállitva vaj eltartására szolgálnak; a paták vegygyárakban, a vér szörpisztitásra czukorgyárakban keresett czikk. — A test egyéb folyadékai a belek tartamával együtt vegytrágya telepekre hordatnak. Ujabban Bécsben a központi vágóhiddal albumin vagy is fehérnyegyárakat hoztak kapcsolatba.

Berlin városának egy statisticai kimutatása szerint 700,000 lakosa által 3—4000 drb lónak 10—12,000 mázsa élvezhető husa consumáltatik, tehát 14—17 ft fejenkint, ez felette kevés ugyan, de nemzetgazdaszat szempontjából mégis csak valami, főleg ha tekintetbe veszszük, hogy a lakosságnak századrésze sem élve vele, a szegényebb munkásosztály könnyebben jut olcsó tápanyagához.

(Vége következik.)

= Az általános elemi biztositó bank a legnagyobb részvétel mellett 4 millió tőkére menő részvény-társulattá alakul át, és mint halljuk, ez intézethez nemcsak ausztriai, hanem magyar mágnások és bankárok is csatlakoznak. A bank, mint a „Neuer Freie Presse" irja, minden eddig hazánkban mivelt biztositási ágon kivül még a hiteljelzálog biztositással is foglalkozni fog. Az e czélra készitett munkálatok, tekintettel a hazai viszonyokra, a közszükségnek megfelelnek, és az e banknál müködő ügynököknek előnyére fog válni, a mennyiben a jelzálog biztositás által még nagyobb tér nyilik tevékenységöknek.

*) A keringő juhokat fennakadás nélkül fogyasztjuk.

Nyilt tér.

Értesités.

Alólirott, az **„Első magyar gyapjumosó és bizományi társulat"-nak** Pesten inspectora, rövid ideig itt tartózkodik, s a t. cz. juhtenyésztőknek és gyapjukereskedőknek a legszivesebben felvilágositással szolgál.

145 1— **Kohn Gábor**

szállása „Fehérló" szálloda, 11. sz. a.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről april 11-ről.

Arany . . 5 frt 91 $^1/_{10}$ kr. | Ezüst . . 122 frt 75 kr.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: **OLÁH KÁROLY.**

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

A debr. ref. egyház részéről közhirré tétetik, hogy Csapó utczán 462. sz. a. az **Ispotályi szegények malmát april 12-én, nemsikerülés** esetében **april 19-én** az egyház tanács teremében **dél előtt 9-órakor** tartandó nyilvános árverés utján három egymas után következő évekre haszonbérbe fognak adatni.

A bérleni szándékozók tehát a szükséges bánatpénzzel ellatva, a fent kitüzött napon, és helyen szives megjelenésre hivatalosok — a bérlet feltételei az egyház pénztáránál megtekinthetők.

Debreczen, 1871 april 4 én.

Medgyaszai Imre

140 3—3 ref. egyház. algondnoka.

Kiadó lak.

Timár utczán 2278. sz. ház egész udvarral pünkösttől egy vagy több évre kiadó. 137 2—3

Értekezhetni 2250. **Erős Gáborral.**

A m. k. keleti vasut menetrende.

N.-Várad—Kolozsvár.

N.-Várad indul 4.40 d. u. — 4.48 reggel.
Kolozsvár érk. 10.28 este — 1.54 d. u.

Kolozsvár—N.-Várad.

Kolozsvár indul 4.45 regg. — 10.51 d. e.
N.-Várad érk. 10.37 d. e. — 8.12 este.

A DEBRECZENI

IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK

az 1871-ik martius 12-én tartott évi rendes közgyülése határozata folytán

az 1871-ik évi april 1-ső napján

kezdendi meg részvényei után a meghatározott

osztalék fizetését 8 forintjával.

Miről a t. cz. részvénytulajdononosok azon megjegyzéssel értesittetnek, hogy a kitett naptól kezdve, az osztalékot az ideiglenes elismervény felmutatása mellett felvehetik. Ugyanez alkalommal fognak az ideiglenes elismervények **szelvényei** is kiadatni.

Debreczen, 1871. martius 13-án.

27 5— **Az igazgatóság**

Arany ezüst ékszerüzlet megnyitása.

Kovács István. ajánlja a n. é. közönség figyelmébe egészen ujonnan gazdag választékban berendezett

arany-ezüst és ékszerüzletét.

Elfogad minden e szakba vágó tárgyakat becserélés és javitás végett.

Üzlethelyiség: Főpiacz, b. Josintzkyné háza alatt, a Tornay-féle kávéházzal szemben. 138 3—6

Galéne beföcskendés

meggyógyit fájdalom nélkül **3** nap alatt mindenféle akár most fejlődő, akár már kifejlődött és idült hugycső folyásokat.

Központi raktár Ausztria-Magyarországra nézve

Maager Vilmosnál Bécs Bäcker-strasse 2.

1 üveg használati utasitással 3 frt. 70 kr.

Kapható **Pesten Török József** gyógyszertárában. 37 12—24

Eladó

gőzmalmi részvények

Tátrai Kárpátnál

kaphatók a gőzmalom társulat irodájában

75 7 25 czegléd-utczán.

Árverési hirdetés.

A debreczeni királyi váltótörvényszéknek 1871. évi april hó 3-án 1936.1937. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhirré tétetik, mikép Kóhn Mór és Veisz Ferencz mint felperes részére Fisch Ignácz mint alperestől 4100 frt. váltói tartozás s járulékai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen **zsákok**, zsákanyagok, házibutorok, stb. nevezett alperesnek helybeli **Széchenyi utczai** boltjában folyó évi april hó 14 napján d. e. 9 órakor nyilvános árverés utján készpénz fizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kivánók meg hivatnak.

Debreczen, 1871. april hó 6.

A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó.

146 1—3

Debreczen, 1871. Nyomatott Telegdi L. betüivel. (Széchenyi-utcza 1814. sz. a.)